Súd:	Okresný súd Lučenec
Spisová značka:	17C/60/2009
Identifikačné číslo súdneho spisu:	6609202569
Dátum vydania rozhodnutia:	28. 03. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Andrea Gabrielová
ECLI:	ECLI:SK:OSLC:2012:6609202569.14

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec samosudkyňou JUDr. Andreou Gabrielovou v právnej veci žalobkyne M.. V. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom O., D..Z. XXXX/XX, zast. advokátom JUDr. Róbertom Pružinským, advokátska kancelária Bratislava, Prievozská 4/B proti žalovanej U. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom O., G..D..L. XXX/XX, zast. advokátkou JUDr. Ivetou Bračokovou, advokátska kancelária Lučenec, Nám. Republiky 26 v konaní o ochranu osobnosti takto

r o z h o d o l :

Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobkyni 1 000,- eur v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

Žaloba v prevyšujúcej časti vo výške 500,- eur sa z a m i e t a .

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobkyňa sa domáhala proti žalovanej ochrany osobnosti, a to náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 1 500,- eur. Okresný súd vo veci dňa 08.04.2010 v konaní 17C/60/2009 rozhodol tak, že návrh žalobkyne zamietol. Proti rozhodnutiu podala žalobkyňa odvolanie. Krajský súd v Banskej Bystrici v konaní sp.zn. 15Co/162/2010 dňa 20.10.2010 rozsudok Okresného súdu v Lučenci zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. V dôvodovej časti zrušujúceho rozhodnutia krajský súd konštatuje, že súd pri úvahe o rozhodovaní o primeranej požadovanej satisfakcii musí predovšetkým vychádzať z celkovej povahy, ako aj z jednotlivých okolností konkrétneho prípadu bez ohľadu na to, či žalobca trvá na morálnej satisfakcii, teda na ospravedlnení, musí prihliadnuť napr. k intenzite, povahe a spôsobeniu oprávneného zásahu, charakteru a rozsahu zasiahnutej hodnoty osobnosti, k trvaniu a šírke vzniknutej nemajetkovej ujmy a pod. Bude potrebné, aby okresný súd v ďalšom konaní vychádzal z ustanovenia § 13 Občianskeho zákonníka a zisťoval okolnosti rozhodujúce pre posúdenie, či oprávneným zásahom zo strany žalovanej došlo k zníženiu dôstojnosti žalobkyne, jej cti, jej vážnosti v spoločnosti. Treba zdôrazniť, že dôkazné bremeno tvrdenia je na strane žalobkyne. Neoprávnený zásah do jej osobnosti môže byť daný vtedy, ak existuje medzi zásahom a porušením osobnostnej sféry príčinná súvislosť a ak tento zásah v konkrétnom prípade presiahol určitú prípustnú intenzitu takou mierou, ktorú v demokratickej spoločnosti nemožno tolerovať.

Súd vo veci vypočul žalobkyňu, ktorá uviedla, že v konaní žalujú zásah do jej psychickej integrity spočívajúcej v ľudskej dôstojnosti, čo je vnútorná sféra psychického prežívania a zmýšľania každého jednotlivca, ktorá sa nemusí manifestovať navonok vo vzťahu k tretím osobám. Považujú za podstatné poukázať na stav trestného konania pre podozrenie z trestného činu nebezpečného vyhrážania. Právoplatné rozhodnutie v trestnej veci považujú pre vec za podstatné. Vychádzajú z toho, že z rozsudku

vyplýva tá skutočnosť, že došlo k udalostiam, ktoré sú uvedené v danom rozsudku, ako skutkový základ, alebo skutkový dej daného trestného činu a tak isto, že na strane poškodenej v trestnom konaní, ktorou je žalobkyňa v tomto konaní došlo k spôsobeniu dôvodnej obavy o jej život, čo je nepochybne zásahom do jej práva, na šťastie, bezpečnosť a v širšom ponímaní práva na zachovanie psychickej integrity. Z toho dôvodu považujú žalobu, ako skutkovo, tak aj právne dôvodnú a odôvodnenú. Poukazujú na reportáž odvysielanú v televízii JOJ v rámci večerných správ a to len z jedného dôvodu, že priamo v reportáži bola žalovaná nechtiac usvedčená, to čo vytýka žalobkyni, že vyhotovuje záznamy, že natáča dvor, že to isté robí sama. Chcú poukázať na to, že tento stav naďalej trvá, naďalej pokračujú určité neprijateľné susedské konania zo strany žalovanej. Nedošlo k žiadnej zmene správania a jej prístupu, ktoré poukázali a ktoré boli dôvodom podania žaloby. Sú vedené verbálne útoky, aj na ulici, na verejnosti, naďalej sú tam vyhrážky, čo sa týka fyzických útokov, ako aj fyzickej likvidácie. Nie sú pravdivé tvrdenia žalovanej, že ide o vzájomné útoky, že by boli útoky na žalovanú aj z jej strany. Podľa ich názoru preukázali, že došlo k zásahu do práva na bezpečnosť, súkromie a šťastie, pretože v zmysle právoplatne ukončenej trestnej veci žalovaná je spôsobilá jej spôsobiť dôvodnú obavu o život, čo je zásah vyžadujúci si značne vysokú mieru intenzity a samozrejme s ním sú spojené aj dôsledky. Táto skutočnosť je nepochybná aj v tomto konaní a súd je viazaný právoplatným rozsudkom v trestnej veci čo do skutku a preto sú toho názoru, že táto skutočnosť je jednoznačne a nespochybniteľne a nezvratne preukázaná. Čo sa týka domnelého dôvodu, alebo názoru, ktorý bol prezentovaný zo strany žalovanej, že dôvodom žaloby bol spor o užívanie spoločného dvora a vzťahu k nemu, považujú toto len za domnelý dôvod a samotné konanie žalobkyne je dôkazom, že ich hodnotenie v tejto veci bolo správne, pretože aj po vyporiadaní spoločného dvora a jeho fyzickom rozdelení múrom a vyhotovení samostatných brán pre obidve rodiny, vzťahy zostali na tom bode, čo boli a útoky pokračujú. Čo sa týka uplatnenej výšky náhrady nemajetkovej ujmy, považujú v celom rozsahu za primeranú a nanajvýš dôvodnú.

Žalovaná k veci uviedla, že pokiaľ dochádza k určitému psychickému narušeniu žalobkyne, ako to uvádza, žiadnym spôsobom do dnešného dňa takéto skutočnosti preukázané neboli. K vzájomnému nahrávaniu dochádza z obidvoch strán a tieto zásahy do osobnostných práv sú zrejme rovnakej intenzity aj na strane žalobkyne, aj na strane jej. Dňa 08.12.2010 po incidente, ktorý sa mal odohrať, boli podané vzájomné trestné oznámenia, vzájomné osočovania sú na obidvoch stranách a tieto neoprávnené zásahy sú takej intenzity, že zasahujú do osobnosti či žalobkyne, tak jej. Žiadne rozhodnutie vo veci nezmení toto vzájomné správanie a spolužitie na spoločnom dvore. Zo strany žalobkyne nebolo preukázané, aká je miera zásahu do osobnostných práv zo strany jej správania, aby mohla byť tým jej správaním znížená jej vážnosť, česť a dôstojnosť v spoločnosti, či má menej klientov oproti tomu, ako mala predtým, ako prišla bývať do týchto nebytových priestorov. Predmetný spor od začiatku vznikol z dôvodu nevysporiadania, alebo nejasného užívania spoločného dvora, ako aj k nadobudnutiu spoluvlastníckych podielov rodinného domu ňou a jej bratov, ktorí previedli na žalobkyňu a jej manžela časť nehnuteľností. Snažili sa spor uzavrieť zmierom, avšak k takejto dohode nedošlo. Už samotný trest , ktorý je uvedený v rozsudku krajského súdu v trestnom konaní je dosť vysokým trestom preto, aby človek v takom pokročilom veku, ako je ona bol odsúdený za taký trestný čin, ktorý v podstate nie je takým závažným činom, ako bol prezentovaný v celom konaní a ako aj v tomto konaní sa vykresľuje jej správanie. Z týchto dôvodov navrhujú, aby súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

Z pripojeného trestného spisu č.k. 22T/56/2010 bolo zistené, že rozsudkom zo dňa 09.09.2010 bola obžalovaná U. P. uznaná vinná, že dňa 18.09.2008 v priestoroch spoločného dvora slovne napadla spolumajiteľku domu a dvora M.. V. I., ktorú najprv urážala oplzlými výrokmi, následne sa jej vyhrážala zabitím, pričom uviedla, že prisahá bohu, že ju zabije, že dnes odtiaľ neodíde, čím u M.. V. I. spôsobila dôvodnú obavu, že svoje hrozby uskutoční, ďalej, že v období august 2007 až doposiaľ opakovanými urážkami a nadávkami , hrozbami a schválnosťami bránila spoluužívateľke rodinného domu č. XX na ul. L. v O., ktorý je v časti využívaný ako nebytový priestor v riadnom a nerušenom užívaní tohto priestoru rodinného domu a dvora, ktorého je majoritnou spoluvlastníčkou, teda inému sa vyhrážala smrťou, takým spôsobom, že to mohlo vzbudiť dôvodnú obavu, ďalej oprávnenej osobe v užívaní nebytového priestoru neoprávnene bránila, čím spáchala prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 Trestného zákona, prečin neoprávneného zásahu do práva k domu, bytu, alebo nebytového priestoru podľa § 218 ods. 2 Trestného zákona, za to bola odsúdená podľa § 360 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 41 ods. 1 Trestného zákona na úhrnný trest odňatia slobody v trvaní dvoch mesiacov. Podľa § 49 ods. 1, písm. a) Trestného zákona súd obvinenej výkon trestu podmienečne odložil a podľa § 58 ods.1 Trestného zákona určil skúšobnú dobu v trvaní jedného roka. Proti rozsudku podala odvolanie

obžalovaná a Krajský súd v konaní sp.zn. 5To/309/2010 rozsudok Okresného súdu zrušil a rozhodol podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku tak, že obžalovaná U. P. je vinná, že dňa 18.09.2008 v priestoroch spoločného dvora slovne napadla spolumajiteľku domu a dvora M.. V. I., teda inému sa vyhrážala smrťou, takým spôsobom, že to mohlo vzbudiť dôvodnú obavu, tým spáchala prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 Trestného zákona za to bola odsúdená na trest odňatia slobody v trvaní dvoch mesiacov. Výkon trestu bol podmienečne odložený a obžalovanej bola určená skúšobná doba na jeden rok.

Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

Podľa ods. 2 pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby, alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa ods. 3 výšku náhrady podľa ods. 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti za ktorých k porušeniu práva došlo.

Právnym prostriedkom súdnej ochrany všeobecných osobitných práv je priznanie primeraného zadosťučinenia - satisfakcie. Pri rozhodovaní o nej súd prihliadne na všetky okolnosti prípadu.

Občiansky zákonník pre prípad neoprávneného zásahu do osobnosti fyzickej osoby vymedzuje tri prostriedky občiansko-právnej ochrany a to žalobu zadržovaciu, odstraňovaciu a satisfakčnú. Len v tých prípadoch, kde došlo k zníženiu dôstojnosti fyzickej osoby, alebo jej vážnosti v spoločnosti v značnej miere a kde intenzita tohto zásahu nie je primerane napraviteľná inými právnymi prostriedkami, treba považovať za opodstatnené a spravodlivé zadosťučinenie v peniazoch.

V súdenej veci bolo preukázané, že konaním žalovanej došlo k zníženiu dôstojnosti a cti žalobkyne, svojím správaním neoprávnene zasiahla do práva na jej súkromie a do práva na rešpektovanie jej rodinného života. Svojim konaním znemožňuje, resp. sťažuje riadne obvyklé užívanie nehnuteľnosti žalobkyňou, nakoľko je rušená neustálymi nadávkami, krikom, pozorovaním spolu s jej rodinou. Tieto skutočnosti potvrdili aj vypočutý svedkovia, pred ktorými taktiež používala vulgárne výrazy na osobu žalobkyne, ako aj voči ich osobám. Z pripojeného trestného spisu bolo zistené, že takéto správanie žalovanej bolo bežné aj voči rodine I., ktorá bola bývalými majiteľmi nehnuteľnosti a ktorú odpredala žalobkyni s jej manželom. Napriek prebiehajúcemu trestnému konaniu, v ktorom bola žalovaná obžalovaná z toho, že urážala oplzlými výrokmi M.. V. I. a následne sa jej vyhrážala zabitím, pričom uviedla, že ju aj zabije, čím vzbudila u nej dôvodnú obavu, že svoje hrozby aj uskutoční a že opakovanými urážkami, nadávkami, hrozbami a schválnosťami bránila spoluužívateľke rodinného domu v nerušenom užívaní tohto priestoru, neprestávala v slovných atakoch na osobu žalobkyne a ani potom, čo bola rozsudkom Okresného súdu v Lučenci v spojení s rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica uznaná vinná, že spáchala prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 Trestného zákona, za čo bola podmienečne odsúdená. Z týchto dôvodov mal súd za to, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť žalobkyne a jej vážnosť v spoločnosti, prinajmenšom v jej najbližšom okolí a preto má právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy vo forme primeraného zadosťučinenia vychádzal súd z presvedčenia, že tento právny inštitút má funkciu nielen satisfakčnú vo vzťahu k žalobkyni, ale aj preventívnu vo vzťahu k žalovanej a jej budúcich aktivít.

Pri určovaní výšky primeraného zadosťučinenia v peniazoch sú stanovené dve kritériá, z ktorých musí súd vychádzať a to závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosť za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo a teda samotná závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy nie je jediným a výlučným faktorom pre určenie konečnej výšky zadosťučinenia v peniazoch. Výška peňažnej náhrady je predmetom voľnej úvahy súdu, pričom súd musí prihliadnuť aj na okolnosti, za

ktorých k porušeniu práva došlo a to jednak vo vzťahu k postihnutej osobe a jednak vo vzťahu k subjektu, ktorý neoprávnený zásah spôsobil, aby tak bola zabezpečená požiadavka účinného primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, ako aj požiadavka nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie.

Pri ustálení jej výšky súd prihliadol na všetky okolnosti a priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v sume 1 000,- eur považoval za primerané. Pretože žalobkyňa požadovala priznanie nemajetkovej ujmy v sume 1 500,- eur, vo zvyšku súd jej návrh na finančné zadosťučinenie zamietol.

V tomto konaní mali obidvaja účastníci čiastočný úspech. V konaní nebol v plnom rozsahu úspešný ani jeden z účastníkov, preto súd podľa § 142 ods.2 O.s.p. rozhodol, že žiaden z účastníkov na náhradu trov konania právo.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Lučenec, Dr.Herza 14, 984 37 Lučenec.

Podľa § 205 ods.2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej , možno odôvodniť len tým, že:

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods.1,

b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal

navrhnuté dôkazy,

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym

skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti

alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vchádza z nesprávneho právneho posúdenia

veci.

Podľa § 221 ods.1 súd rozhodnutie zruší, len ak:

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník nemal spôsobilosť byť účastníkom konania,

c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný,

f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom,

g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát,

h) súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne

ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav,

i) sa rozhodlo bez návrhu, nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré

bolo vydané, zanikli alebo aj také dôvody neexistovali,

j) je odvolacím súdom schválený zmier.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.